

بسمه تعالی

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیرجان
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی
واحد برنامه ریزی درسی

طرح دوره دروس نظری و عملی

مشخصات درس:

گروه آموزشی	بهداشت عمومی	تعداد دانشجو	۱۰
عنوان درس	مدیریت و نظارت در مراکز بهداشتی درمانی	تعداد واحد	۲ واحد
مقطع تحصیلی	کارشناسی	تاریخ شروع و پایان دوره	۱۴۰۱/۱۱/۱۶ ۱۴۰۲/۳/۲۱
نیمسال تحصیلی	دوم ۱۴۰۱	روز و ساعت جلسات	یکشنبه ها از ساعت ۱۰ تا ۱۲
مدرس/مدرسين درس	دکتر ام البنین آتش بهار	دروس پیش نیاز	ندارد
مسئول درس (دروس اشتراکی)	دکتر ام البنین آتش بهار	محل برگزاری	دانشکده پیراپزشکی
نوع واحد (نظری/عملی)	نظری	روش برگزاری (حضوری/مجازی/ترکیبی)	حضوری

شرح کلی درس:

توصیفی کوتاه و مختصر از درس را در یک یا دو پاراگراف بنویسید.

در این درس دانشجو ضمن آشنایی با مفاهیم و اصول مدیریت و افزایش دانش و مهارت خود به منظور ایفای نقش مدیریت و رهبری در نظام سلامت؛ با نظام شبکه مراقبت اولیه بهداشتی در ایران، وظایف خانه های بهداشت و بهورزان، معیارها و ضوابط لازم برای پایش و نظارت فعالیت های خانه های بهداشت و بهورزان و تهیه بازخوردهای لازم اطلاعاتی جهت بهبود عملکرد خانه های بهداشت و بهورزان در ارائه مراقبتهای اولیه بهداشتی آشنا شده و توانایی لازم برای مدیریت، نظارت و ارزشیابی خانه های بهداشت را کسب می نماید.

هدف/اهداف کلی درس:

با مراجعه به کوریکولوم رشته، هدف/اهداف کلی درس را بنویسید.

آشنایی دانشجویان با مفاهیم، اصول و روش های مدیریت در سازمان های بهداشتی و درمانی
آشنایی دانشجویان با وظایف خانه های بهداشت و بهورزان و معیارها و ضوابط لازم برای پایش و نظارت فعالیت های خانه های بهداشت و بهورزان
توانایی ایفای نقش مدیریتی و نظارتی در جهت رفع مشکلات موجود در سیستم بهداشتی کشور

روش تدریس:

مشخص کنید از چه روش تدریسی در آموزش استفاده می‌نمایید. روش تدریس را بر اساس موضوع، زمان کلاس، منابع و امکانات و نحوه مشارکت فراگیران انتخاب کنید و در صورت امکان مشارکت فراگیران و شرکت آنان در بحث های کلاسی را در اولویت قرار دهید.

☒	روش تدریس مبتنی بر حل مسئله	☒	روش تدریس سخنرانی
☐	روش تدریس ایفای نقش	☒	روش تدریس بحث گروهی
☒	روش تدریس مبتنی بر کار تیمی	☒	روش تدریس پرسش و پاسخ
☐	روش تدریس اکتشافی	☐	روش تدریس نمایشی
☐	روش تدریس در گروه های کوچک	☐	روش تدریس آزمایشگاهی

سایر موارد: ...

مواد و وسایل آموزشی:

به منظور تسهیل فرآیند یاددهی-یادگیری، در آموزش خود از چه وسایل آموزشی استفاده می کنید.

☐	جزوه	☒	پاورپوینت
☒	کتاب	☒	فیلم آموزشی
☒	وایت برد	☐	نرم افزار
☒	تصویر	☐	ماکت
☒	چارت	☐	لوازم واقعی
☐	فایل صوتی	☐	پوستر

سایر موارد: ...

تکالیف و مسئولیت‌های فراگیران:

مشخص کنید که فراگیران چه وظایف و مسئولیت‌هایی در طول ترم دارند.

- حضور منظم و مؤثر در کلاس
- آمادگی قبلی نسبت به تدریس مباحث جدید
- یادداشت برداری از نکات مهم
- انجام تکالیف ارائه شده
- ارائه کنفرانس گروهی

نحوه ارزیابی فراگیران:

- با توجه به اهداف اختصاصی درس، مشخص کنید که از چه روشی برای ارزیابی فراگیران استفاده می‌کنید.

☒	سئوالات چند گزینه ای	☒	سئوالات تشریحی کوتاه پاسخ
☒	سئوالات صحیح-غلط	☒	سئوالات تشریحی بلند پاسخ
☒	کار عملی	☐	سئوالات شفاهی
☐	چک لیست مشاهده عملکرد	☐	سئوالات جور کردنی
		☐	پرسش‌های کلاسی

سایر موارد: ...

- مشخص کنید که نمره نهایی دانشجو با توجه به چه فعالیت هایی تعیین می شود. همچنین میزان نمره و یا درصد مرتبط با هر فعالیت را نیز مشخص کنید.

ردیف	عناوین	نمره/درصد
۱	شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف	۳ نمره
۲	امتحان میان ترم	۷ نمره
۳	امتحان پایان ترم	۱۰ نمره

سیاست ها و قوانین:

قوانین کلاس خود را به صورت شفاف برای فراگیران شرح دهید.

- با توجه به دو واحدی بودن این درس و بر طبق مقررات آموزشی، بیش از سه جلسه غیبت درس حذف خواهد شد.
- در صورت عدم ارائه کنفرانس در طول ترم، نمره ارائه برای آن منظور نخواهد شد.
- رعایت کلیه شئون اخلاقی (نظیر خاموش بودن تلفن همراه در کلاس درس و ...) ضروری است.
- حضور دانشجوی در کلاس درس، قبل از حضور استاد و عدم ترک کلاس تا پایان وقت آن ضروری است.

جدول زیر را بر اساس رئوس مطالبی که در هر جلسه آموزش می دهید کامل کنید.

توجه: در قسمت اهداف رفتاری نوع هدف (حیطه شناختی، حیطه عاطفی و حیطه روانی حرکتی) مشخص گردد.

برنامه زمانبندی درس:

جلسه	عنوان جلسه	هدف کلی: هدف از یادگیری این مطلب آن است که دانشجو با ...	اهداف رفتاری: دانشجو در پایان باید بتواند...	مدرس / مدرسین
۱	معرفی درس، مقدمه ای در مورد مدیریت و سازمان	مفاهیم و اصول سازمان و مدیریت آشنا شود.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ نحوه پیدایش سازمان را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ سازمان را تعریف نماید. (حیطه شناختی) ❖ فلسفه وجودی سازمان را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ ویژگیهای مشترک سازمان ها را نام ببرد. (حیطه شناختی) ❖ مدیریت را تعریف نماید. (حیطه شناختی) ❖ وجه تمایز مدیران و کارکنان عملیاتی را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ سطوح سازمانی و انواع مدیران بر اساس سطوح سازمانی را شرح دهد. (حیطه شناختی) 	دکتر آتش بهار
۲	مهارت های مورد نیاز مدیران و وظایف مدیریت	مفاهیم و اصول سازمان و مدیریت، مهارت های مورد نیاز مدیران و وظایف مدیریت در سازمان آشنا شود.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ انواع مهارت های مورد نیاز مدیران را نام ببرد. (حیطه شناختی) ❖ مهارت ادراکی مدیران را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ مهارت انسانی مدیران را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ مهارت فنی مدیران را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ اصول مدیریت را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ وظایف اصلی مدیران را نام برده و توضیح دهد. (حیطه شناختی) 	دکتر آتش بهار
۳	مراقبتهای بهداشتی اولیه	اصول، اجزا و سطوح مراقبتهای بهداشتی اولیه آشنا شود	<ul style="list-style-type: none"> ❖ سلامت برای همه (HFA) را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ راه دستیابی به سلامت برای همه (HFA) را بیان کند. (حیطه شناختی) 	دکتر آتش بهار

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ مراقبت‌های بهداشتی اولیه (PHC) را تعریف نماید. (حیطه شناختی) ❖ فلسفه مراقبت‌های بهداشتی اولیه (PHC) را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ اصول مراقبت‌های بهداشتی اولیه (PHC) را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ اجزای مراقبت‌های بهداشتی اولیه (PHC) را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ سطوح مراقبت‌های بهداشتی اولیه (PHC) را شرح دهد. (حیطه شناختی) 			
دکتر آتش بهار	<ul style="list-style-type: none"> ❖ معیارهای دسترسی به مراقبت‌های بهداشتی را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ منظور از سطح بندی خدمات را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ نظام ارجاع و دلایل استفاده از آن را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ سطوح شبکه بهداشت و درمان شهرستان را نام برده و شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ اهداف و مزایای طرح پزشک خانواده را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ سازماندهی نظام بهداشتی درمانی کشور ایران در سه سطح کشور، استان و شهرستان را بیان کند. (حیطه شناختی) 	سطح بندی خدمات، نظام ارجاع، مزایای آن و طرح پزشک خانواده آشنا شود	سطح بندی خدمات و نظام ارجاع	۴
دکتر آتش بهار	<ul style="list-style-type: none"> ❖ تاریخچه شکل گیری شبکه بهداشت و درمان شهرستان در ایران را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ طرح‌های مختلف (طرح کوار، طرح الشتر، طرح آذربایجان غربی و ... در راستای شکل گیری شبکه بهداشت و درمان شهرستان در کشور را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ سیاست‌های کلی برای ایجاد زیرساخت نظام ارائه خدمات بهداشتی 	تاریخچه شکل گیری شبکه بهداشت و درمان شهرستان، سیاستها و ضوابط کلی ایجاد شبکه بهداشت و درمان شهرستان آشنا شود.	تاریخچه شکل گیری شبکه بهداشت و درمان شهرستان در ایران	۵

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ درمانی را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ ضوابط کلی ایجاد شبکه بهداشت و درمان شهرستان را شرح دهد. (حیطه شناختی) 			
دکتر آتش بهار	<ul style="list-style-type: none"> ❖ شبکه بهداشت و درمان شهرستان را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ نظام های عرضه خدمات در سطح شهرستان را نام ببرد. (حیطه شناختی) ❖ شرایط انتخاب و تربیت کارکنانی که برای خدمت در خانه بهداشت منظور شده اند را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ وظایف بهورزان در خانه بهداشت را نام برده و شرح دهد. (حیطه شناختی) 	خانه بهداشت، وظایف بهورزان و نحوه مدیریت آن ها آشنا شود.	نظام های عرضه خدمات در سطح شهرستان ۱ (خانه بهداشت، وظایف بهورزان و مدیریت آن ها)	۶
دکتر آتش بهار	<ul style="list-style-type: none"> ❖ وظایف مرکز بهداشتی درمانی روستایی را نام برده و شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ وظایف تسهیلات زایمانی را نام برده و شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ فعالیت های مرکز آموزش بهورزی را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ واحدهای عرضه خدمات در شهر را نام برده و وظایف هر یک را شرح دهد. (حیطه شناختی) 	مرکز بهداشتی درمانی روستایی، واحدهای عرضه خدمات در شهر، وظایف و نحوه مدیریت آن ها آشنا شود.	نظام های عرضه خدمات در سطح شهرستان ۲ (مرکز بهداشتی درمانی روستایی، واحدهای عرضه خدمات در شهر و مدیریت آن ها)	۷
دکتر آتش بهار			امتحان میان ترم	۸
دکتر آتش بهار	<ul style="list-style-type: none"> ❖ کنترل و نظارت را تعریف نموده و فرآیند آن را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ انواع نظارت و کنترل را نام برده و توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ استانداردها را تعریف نموده و انواع آن را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ اقدامات لازم بر اساس نتایج سنجش عملکرد را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ فرایند پایش و ارزشیابی ارائه مراقبت های اولیه سلامت در پایگاه سلامت و مرکز سلامت جامعه را شرح دهد. (حیطه شناختی) 	اصول، مفاهیم، مراحل و نحوه کنترل و ارزشیابی عملکرد در سازمان آشنا شود.	نظارت و کنترل	۹

دکتر آتش بهار	<ul style="list-style-type: none"> ❖ داده و اطلاعات را تعریف نماید. (حیطه شناختی) ❖ اهمیت و کاربرد اطلاعات را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ شرایط مطلوب نظام اطلاعات بهداشتی از نظر سازمان جهانی بهداشت را بیان نماید. (حیطه شناختی) ❖ کاربردهای نظام اطلاعات بهداشتی را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ اهمیت و نقش آمار در سیستم بهداشتی را توضیح دهد. (حیطه شناختی) 	سیستم جمع آوری اطلاعات و اهمیت کاربرد اطلاعات در برنامه ریزی، اولویت بندی و ارائه خدمات بهداشتی آشنا شود.	سیستم جمع آوری اطلاعات و اهمیت کاربرد اطلاعات در برنامه ریزی، اولویت بندی و ارائه خدمات بهداشتی	۱۰
دکتر آتش بهار	<ul style="list-style-type: none"> ❖ شاخص را تعریف نماید. (حیطه شناختی) ❖ اهمیت استفاده از شاخص در سیستم های بهداشتی را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ انواع شاخص ها را نام برده و توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ روش های جمع آوری داده ها به منظور محاسبه شاخص را بیان نماید. (حیطه شناختی) ❖ الزامات تدوین شاخص را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ انواع شاخص در نظام سلامت را نام برده و مثال بزند. (حیطه شناختی) 	شاخص ها، انواع آن و نحوه شاخص نویسی در نظام سلامت آشنا شود	شاخص ها و انواع آن	۱۱
دکتر آتش بهار	<ul style="list-style-type: none"> ❖ هدف از تکمیل زیج حیاتی را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ اجزاء وجداول زیج حیاتی را نام ببرد. (حیطه شناختی) ❖ نحوه تکمیل جداول زیج حیاتی را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ شاخصهای قابل استخراج از زیج حیاتی را محاسبه کند. (حیطه شناختی) ❖ بتواند بدون کمک با استفاده از اطلاعات موجود، زیج حیاتی را تکمیل نماید. (حیطه شناختی) 	زیج حیاتی، اجزاء و جداول و نحوه تکمیل آن آشنا شود.	زیج حیاتی	۱۲
دکتر آتش بهار	<ul style="list-style-type: none"> ❖ اهمیت خدمات در اقتصاد کنونی را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ ویژگی های کالا و خدمات و تفاوت آن ها را بیان کند. (حیطه شناختی) 	بازار کالا و بازار خدمات، تفاوت بین آن ها و ویژگیهای خاص نظام سلامت آشنا شود.	جنبه های اقتصادی اجتماعی خدمات بهداشتی	۱۳

	❖ ویژگی های بازار خدمات سلامت را بیان نموده و شرح دهد. (حیطه شناختی)			
دکتر آتش بهار	<ul style="list-style-type: none"> ❖ نظام سلامت را تعریف نماید. (حیطه شناختی) ❖ اهداف اصلی نظام سلامت را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ کارکردهای اصلی نظام سلامت را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ ارتباط بین کارکردها و اهداف نظام سلامت را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ راهبردهای تامین مالی نظام سلامت را شرح دهد. (حیطه شناختی) 	نظام سلامت، اهداف و کارکردهای آن و ارتباط بین آن ها آشنا شود.	الگوی سازمان جهانی بهداشت برای نظام سلامت	۱۴
دکتر آتش بهار	<ul style="list-style-type: none"> ❖ در هنگام ارائه، در ارتباط با موضوع انتخابی به موارد مهم و اساسی اشاره کند. (حیطه شناختی) ❖ با استفاده از اسلاید موارد مهم را به خوبی نمایش دهد. (حیطه شناختی) ❖ مفاهیم مدیریتی را در طول کار بر روی موضوع انتخابی در گروه به کار گیرد. (حیطه روانی- حرکتی) 	نحوه سازماندهی مطالب و ارائه کنفرانس آشنا شود.	کنفرانس دانشجویی	۱۵
دکتر آتش بهار	<ul style="list-style-type: none"> ❖ در هنگام ارائه، در ارتباط با موضوع انتخابی به موارد مهم و اساسی اشاره کند. (حیطه شناختی) ❖ با استفاده از اسلاید موارد مهم را به خوبی نمایش دهد. (حیطه شناختی) ❖ مفاهیم مدیریتی را در طول کار بر روی موضوع انتخابی در گروه به کار گیرد. (حیطه روانی- حرکتی) 	نحوه سازماندهی مطالب و ارائه کنفرانس آشنا شود.	کنفرانس دانشجویی	۱۶

منابع درس:

مشخصات مقاله شامل عنوان، نویسندگان، مجله، سال و شماره انتشار و صفحات مقاله

مشخصات کتاب شامل عنوان، نویسندگان، مترجمین، انتشارات، سال و نوبت چاپ کتاب

۱. خدمات مدیریتی در شبکه بهداشت و درمان شهرستان، دکتر سیروس پیله رودی. انتشارات رضویه. ۱۳۸۵.
۲. کتاب جامع بهداشت عمومی، اساتید دانشگاه های علوم پزشکی کشور، جلد دوم، فصل هفتم. انتشارات ارجمند. ۱۳۹۸.
۳. مدیریت بهداشت و درمان. آصف زاده سعید، رضاپور عزیز. قزوین: دانشگاه علوم پزشکی قزوین، ۱۳۹۵.
۴. سازمان و مدیریت از تئوری تا عمل. ایران نژاد پاریزی مهدی، ساسان گهر پرویز. تهران: مؤسسه عالی بانکداری ایران، ۱۳۸۲.
۵. رایبیز استیفن، مبانی مدیریت، ترجمه دکتر محمد اعرابی، انتشارات دفتر پژوهشهای فرهنگی، ۱۳۸۴.
۶. اصلاحات نظام سلامت راهنمای عدالت و کارایی، ترجمه احمدوند و همکاران، انتشارات ابن سینای بزرگ. ۱۳۸۴.
۷. اصول خدمات بهداشتی، عبادی فرد آذر، فرید. شجاعی تهرانی حسین. تهران. سماط . ۱۳۸۲.